

Kontroly na místě

Ing. Jan Tůma – 27. 5. 2019

Co je kontrola a k čemu slouží?

- Původ slova kontrola → z latinských slov contra rotulus (porovnání originální listiny s druhou)
- Zkoumání skutečného stavu a jeho porovnání se stavem žádoucím za účelem poskytnutí přiměřené záruky efektivnosti, účelnosti a hospodárnosti operací, spolehlivosti výkaznictví, ochrany majetku a informací
- Kontrolor dbá na předcházení podvodů a nesrovnalostí, odhaluje podvody a nesrovnalosti a následně o nich informuje příslušné orgány

Kontrola na místě

- § 8a zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
- Vzájemné vztahy mezi orgány provádějícími kontrolu a kontrolovanými osobami se řídí zákonem č. 255/2012 Sb. o kontrole (kontrolní řád)
- Podle § 4 kontrolního řádu je pak kontrola zahájena předložením písemného pověření kontrolního orgánu kontrolované osobě

Význam a předmět kontroly

- ověření existence osoby příjemce dotace a existence pořízeného majetku v rámci realizovaného projektu
- posouzení kvality a stáří pořízeného majetku
- ověření souladu provedení projektu s projektovou dokumentací/podnikatelským záměrem a fakturovanými položkami
- posouzení skutečného využívání projektu (účelnost) a posouzení dostatečné publicity podpořeného projektu
- ověření velikosti podniku

Zahájení kontroly na místě

- NEPODCEŇOVAT PŘÍPRAVU PODKLADŮ PRO KONTROLU NA MÍSTĚ!!

Mezi hlavní dokumenty předkládané při zahajování kontrol na místě patří:

- výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list (výpis z OR ne starší než 90 dnů);
- průkazy totožnosti a případně ověřené plné moci osob jednajících za Žadatele;
- doklady o provedení výběru dodavatele předmětu podpory v souladu se zákony č. 137/2006 Sb. a č. 134/2016 Sb. nebo Pravidly pro výběr dodavatelů a související povinné publicity;

-
- účetní sestavy (daňové nebo účetní doklady) dokladující oddělenou formu zaúčtování (v případě úvěrů i evidence) položek, které se týkají projektu a to za všechna účetní období realizace, originály účetních dokladů, které jsou nárokovány ve způsobilých výdajích na projekt, opatřené podpisovými záznamy v souladu s ustanovením § 11 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, inventární karty hmotného a nehmotného investičního majetku (HIM a NHIM), pořízeného v rámci realizace projektu, autorizované doklady, svědčící o úhradě výdajů, které jsou nárokovány ve způsobilých výdajích na projekt, originály smluv a objednávek k uskutečněnému dodání HIM a NHIM, případně k dodaným službám;
 - výroční zprávu za předcházející rok, rozvahu za předcházející ukončený účetní rok, výkaz zisku a ztráty za předcházející ukončený účetní rok;

-
- v případě způsobilých nákladů na stavební práce řádně vedené stavební deníky dle vyhlášky MMR č. 499/2006 Sb., stavební povolení, případně kolaudační souhlas, případně doklad, že stavební povolení ani ohlášení není vyžadováno;
 - výsledky provedených auditů, které souvisely s realizací projektu, výsledky provedených kontrol z NKÚ, FÚ, MF, EK, OLAF;
 - výsledky dřívějších nápravných opatření;
 - doklad o počtu zaměstnanců u programů podpory, kde Žadatel nárokuje osobní náklady zaměstnanců u nově vytvořených pracovních míst, pracovní smlouvy, výkazy práce a mzdové listy u programů podpory, kde Žadatel nárokuje osobní náklady zaměstnanců ve způsobilých výdajích na projekt;
 - doklady dokumentující splnění závazných ukazatelů.

Jaké dokumenty si má příjemce dotace připravit ke kontrole výběrového řízení?

- výpočet odhadované hodnoty tendru;
- jmenování hodnotící komise (HK), zejména odbornost členů HK;
- vyhlášení ve Věstníku veřejných zakázek a na profilu zadavatele v souladu s platnými Pravidly pro výběr dodavatelů (PpVD);
- úplnosti Zadávací dokumentace (dávat si pozor na to, kdo ji připravoval, nebezpečí propojenosti osob, dále zjistit, zda jsou kritéria v ZD nastavena nediskriminačně);
- seznam přihlášených uchazečů;
- souladu nabídek se Zadávací dokumentací;
- dotazy k ZD a odpovědi na ně, potvrzení o jejich doručení;

-
- seznam přijatých a vyloučených nabídek, originály nabídek včetně obálek s daty;
 - zápis z otevírání obálek;
 - zprávu o posouzení a hodnocení nabídek;
 - protesty, odvolání, soudní spory;
 - podepsanou smlouvu s vítězným uchazečem včetně dodatků;
 - oznámení o výsledku VŘ;
 - propojenost osob/střet zájmů (v rámci ARACHNE apod.).

Které dokumenty si kontrolní skupina vyžádá k prokázání naplnění statutu MSP?

V poslední době je brán velký zřetel na kontrolu ověření velikosti podniku. Příjemce prokáže deklarovaný status zejména těmito dokumenty a relevantními informacemi:

- o majitelích či akcionářích s rozhodujícími hlasovacími právy;
- o propojených či partnerských podnicích a jejich vlastnících (vč. zahraničních);
- výkazy zisků a ztrát, Rozvahy, tabulky RPJ (roční pracovní jednotky) za kontrolovanou společnost, případně za propojené či partnerské podniky (vč. zahraničních).

Výčet informací a dokumentů je však pouze indikativní, na místě mohou být vyžádány další relevantní podklady nutné k ověření velikosti podniku.

Nejčastější pochybení u konečných příjemců dotace v rámci kontrol na místě

- Kontrola finanční části projektu
- Kontrola výběrových/zadávacích řízení
- Kontrola velikosti podniku

Pochybení žadatelů v rámci kontroly účetní části

- není vedena analytika pro projekt, pokud ano, občas zahrnuty i výdaje nesouvisící s projektem
- chybné účtování o výdajích v projektu – **investiční vs neinvestiční** (dlouhodobý majetek, náklady) -> !! **zákon o účetnictví vs rozpočtové položky !!**
- chybné účtování o dotaci (předpis dotace)– rozlišení dotace na investiční výdaje, dotace na neinvestiční výdaje
- neproučtování dotace jako výnos u neinvestiční dotace nebo jako snížení pořizovací ceny majetku u investiční dotace, případně proučtování dotace v nesprávné výši, zejména v případě krácení dotace – je třeba krácení dotace přiřadit k neinvestičním výdajům, pokud jsou kráceny neinvestiční výdaje, nebo k majetku, kterého se krácení dotace týká, v případě dotace k majetku pořízeného v cizí měně je třeba stanovit výši dotace ke ZV po přepočtu kurzu při úhradě
- nepřřazení výdajů do rozpočtové položky v souladu s Podnikatelským záměrem a Rozhodnutím o poskytnutí dotace při nárokování v Žádosti o platbu
- neuvedení výdajů uvedených na dokladu vč. DPH, DPH a výdajů bez DPH v Soupisce dokladů v souladu s údaji uvedenými na faktuře a v účetnictví, zejména v případě částek v cizí měně, DUZP, datum úhrady

Pochybení žadatelů v rámci kontroly účetní části - pokračování

- nepoužívání kurzu v den úhrady dle ČNB pro stanovení způsobilých výdajů – špatné přepočty
- chybějící údaje na výpisech z bankovního účtu a na výdajových dokladech jako variabilní symbol, č. účtu dodavatele – doložit avíza k platbám, potvrzení dodavatele, případně potvrzení banky
- neuvedení čísla projektu na fakturách
- nedokládání objednávek, dodacích listů (soupisů prací), předávacích protokolů, smluv nebo dokládání pouze v kopiích
- nedokládání důvodů a podkladů, případně faktur na sankci z prodlení v případě nedodržení termínu dodání v souladu se smlouvou
- nedodržení termínu dodání a vystavení faktury (DUZP), případně úhrady faktur do konce termínu ukončení projektu v souladu s výzvou
- DUZP není v souladu s Předávacím protokolem - je dřívější, v některých případech je fakturováno předem před poskytnutým plněním, i když se nejedná o zálohu, ale má být např. fakturováno po ukončení prací, dodání zboží, po instalaci, po provedení zkušebního provozu na základě předávacího protokolu v souladu se smluvními podmínkami
- jsou chybně nárokovány způsobilé výdaje a výše dotace v Žádosti o platbu, které převyšují rozpočet uvedený v Rozhodnutí o poskytnutí dotace – je třeba zkrátit způsobilé výdaje v Soupisce dokladů u některého dokladu

Pochybení žadatelů v rámci kontroly účetní části - pokračování

- není dodržována výše povolené hotovostní platby
- úhrada je prováděna z bankovního účtu, který nebyl uveden v Žádosti o podporu
- nejsou dokládány karty majetku, účetní sestavy dokládají proúčtování nárokovaných ZV v Žádosti o platbu
- na kartách majetku není odečtena dotace, v případě, že byla zaúčtována pořizovací cena snižená o dotaci, není uvedena poznámka o výši pořizovací ceny před odečtením dotace a o výši dotace
- jsou špatně rozděleny z faktury výdaje na stroje a zařízení a na stavební část v Soupisce dokladů a v účetnictví (není soulad s údaji na faktuře a podkladech k fakturaci, např. se soupisem provedených prací, a v Soupisce dokladů a v účetnictví a na kartách majetku)
- je chybně vyplňován pro nárokování způsobilých osobních výdajů Výkaz práce – Rozpis mzdových nákladů a dovolené – výše hrubé mzda, náhrady za dovolenou, výše odměn, odpracovaná doba, doba dovolené v souladu se mzdovými listy, výkazy práce a pracovní smlouvou, s úvazky a v souladu s Podnikatelským záměrem
- nejsou doloženy podklady pro splnění indikátorů povinných k naplnění v souladu s Rozhodnutím o poskytnutí dotace, nejsou splněny v termínu

Pochybení žadatelů v zadávání veřejných zakázek při kontrolách na místě

Oznámení

- oznámení o zahájení výběrového řízení není samostatným dokumentem – avšak musí splňovat veškeré náležitosti dle PpVD na profilu zadavatele

Pochybení žadatelů v zadávání veřejných zakázek při kontrolách na místě - pokračování

Zadávací dokumentace

- zadavatel zvolí špatná PpVD
- zadávací dokumentace není při KNM na místě v originále a podepsaná zadavatelem (razítka a podpisy jsou naskenované)
- součástí ZD musí být přílohy i v MS2014+, současně musí být přílohy k ZD zveřejněny na profilu zadavatele
- není k dispozici korespondence s účastníky – vyžádání ZD, dotazy, dodatečné informace, v případě požadavku zadávacích podmínek na poskytnutí ZD prohlášení o mlčenlivosti
- dílčí plnění – PD není jasné, kdy dílčí plnění dělat a kdy ne (diskriminační přístup) – např. u školicího střediska poptávány stavební práce, IT technika i nábytek dohromady – sice byl předmět VR dělen na části, ale uchazeč musel podat nabídku do všech částí nebo rozdělení technologií nebo zařízení, které příjemce poptává, na menší celky bez výběrového řízení
- do běhu lhůty pro podání nabídek započítán poslední den lhůty, která ten den končila např. ve 12 hodin (čímž nebyla splněna minimální lhůta dle PpVD a činila tak např. 19,5 dne, ne 20 dnů)

Pochybení žadatelů v zadávání veřejných zakázek při kontrolách na místě - pokračování

- nesoulad oznámení a ZD (většinou v termínech)
- nedostatečné prodloužení lhůty pro podání nabídek při změně zadávacích podmínek
- v rámci dodatečných informací jsou často podstatné změny zadavatelem vyhodnoceny jako nepodstatné, aby nemusel prodlužovat lhůtu o celou původní délku
- dodatečné informace nejsou zveřejněny na profilu zadavatele či nebyly odeslány všem uchazečům
- stanovení hodnotících kritérií (bližší specifikace, některá mohou být i diskriminační nebo se nedají vůbec měřit... např. technická kritéria, která jsou neměřitelná, nevysvětlí, jak se k tomu dostali a říknou např. „na základě pocitu, že je to přece jasné“)
- požadavek na prokázání kvalifikace musí být v rozsahu, které ukládají relevantní PpVD. Od PpVD č. j. MPO 51773/16/61100 platných 1. 10. 2016 **pokud PD kvalifikaci stanoví**, je vždy povinen požadovat profesní způsobilost, od PpVD č. j. MPO 65504/16/61100 platných 5. 12. 2016 je vždy povinen požadovat základní a profesní způsobilost
- v rámci specifikace předmětu v ZD je definována jedna konkrétní technologie a není k tomu žádný technologický důvod

Pochybení žadatelů v zadávání veřejných zakázek při kontrolách na místě - pokračování

Otevírání obálek, hodnocení nabídek

- termín otevírání obálek musí být bezprostředně po ukončení lhůty pro podání nabídek
- v MS2014+ nebývá k dispozici jmenování komise pro otevírání obálek, posouzení a hodnocení nabídek a čestná prohlášení členů komise
- není jmenována samostatná komise pro otevírání obálek a v rámci jmenování hodnotící komise není zmíněno, že bude plnit tuto funkci
- u subjektivních hodnotících kritérií (např. technická specifikace) není uvedeno, jakým způsobem se body přidělují, popř. uveden vzorec pro výpočet
- při hodnocení více nabídek se vyskytují numerické a formální chyby (špatný součet, špatně opsané hodnoty z nabídek)

Pochybení žadatelů v zadávání veřejných zakázek při kontrolách na místě - pokračování

- na základě doplnění účastníka se změní hodnota hodnotícího kritéria a je ponecháno bez bližšího vysvětlení PD. Toto má být podchyceno už při administrativní kontrole a po PD požadování vysvětlení
- při hodnocení více nabídek nejsou správně přidělené body, nabídka tak byla vyloučena neoprávněně
- nejsou k dispozici originální obálky nabídek, popř. doklady o jejich doručení (poštovní archy, předávací protokoly)
- nabídka není v souladu se zadávací dokumentací a nabídka i přes to nebyla vyřazena (kvalifikace, technická specifikace)
- zadavatel si nenechá doložit chybějící kvalifikaci a nabídku vyhodnotí jako vítěznou

Pochybení žadatelů v zadávání veřejných zakázek při kontrolách na místě - pokračování

Smlouva

- ve smlouvě nejsou často uvedena všechna hodnotící kritéria
- změna místa realizace často nebývá zachycena v podepsané smlouvě. Po PD požadujeme uzavřít dodatek ke smlouvě
- pokud je jako hodnotící kritérium uveden termín dodání – předmět VŘ dodán vítězem zakázky z různých důvodů se zpožděním, i značným
- podstatná změna smlouvy – např. změna obchodních podmínek v neprospěch zadavatele, změna termínů

Ostatní

- chybí originály dokumentů při KNM a scanované dokumenty v MS2014+ nejsou totožné s dokumenty předkládanými KNM
- uskutečnění VŘ před Rozhodnutím o poskytnutí dotace a podpis smlouvy s dodavatelem před datem způsobilosti výdajů

DOTAZY

Děkuji za pozornost

Ing. Jan Tůma – tuma.jan@mpo.cz